



Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies decimus et undecimus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1868

De S. Paulino Ep. Conf. Capuæ In Regno Neapolitano Sylloge Cultus,
lectiones propriæ, tempus vitæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71246](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71246)

DE S. PAULINO EP. CONF.

CAPUÆ IN REGNO NEAPOLITANO

SYLLOGE

Cultus, lectiones propriæ, tempus vitæ.

CIRCA MEDIUM
SEC. IX
Sancti memo-
ria in Fastis
ageris:

Capua, notissima Campaniæ Felicis in re-
gno Neapolitano urbs ad Vulturum flu-
vium, pluribus describitur apud Ughel-
lum tom. 6 Italiæ Sacræ a col. 291 editionis
secundæ, et tam de Antiqua, quam de Nova
Capua variæ subministrantur notitiæ, ex va-
riis scriptoribus collectæ, quæ ibidem a cu-
rioso lectore inspicere possunt. Urbs hæc S.
Paulinum suum quondam antistitem veneratur
hodierno die, quo in diversis ecclesiæ Capua-
næ Kalendaris, ut in Sanctuario Capuano
Michaëlis monachi videri potest, constanter
annuntiatur. Ipsum Romano Mrl. Cardinalis
Baronius primum inseruit his verbis, quæ in
citatibus apud Michaëlem monachum Calenda-
riis invenerat: Capuæ S. Paulini episcopi.
Proliaciori elogio Ferrarius in Catalogo San-
ctorum Italiæ Paulinum exornat; at illud,
cum nihil, præter illa, quæ in exhibendo statim
Sancti Officio leguntur, contineat, huc
transcribere necessum non duxi. In dicto
Sanctuario pag. 75 exstat sequens de illo Ora-
tio propria: Propitiare, quæsumus, Domine,
nobis famulis tuis, per hujus S. Paulini confes-
soris tui atque pontificis, qui in præsentem re-
quiescit ecclesia, merita gloriosa, ut ejus pia
intercessione ab omnibus semper protegamur
adversis. Per Dominum etc.; ibidemque pag.
90 Michaël monachus sequentia de Sancti ve-
neratione suppeditat: Capuanis in summa ve-
neratione sanctus Paulinus semper fuit. Capel-
la Thesauri, cujus sub altari corpus ejus condi-
tum est, ab ejus nomine titulum accepit:
C recordamur, thesaurario curante, campanas per
octo dies ante festum vesperi consonare et in
festi pervigilio lucernas in summo campanili
ardentes lucere.

lectiones

2 Ad hæc ibidem idem a pag. 75 habet lectio-
nes proprias novem de S. Paulino: verum
cum eadem, quæ in hisce, compendiosius in
aliis tribus, recentioribus quidem, sed a sacra
Ritu Congregatione recognitis, pro civitate
Capuana approbatis et anno 1669 excusis,
memorentur, hæc solas hic ob oculos ponam.
Die itaque x Octobris tres illæ lectiones S.
Paulini episcopi et confessoris hæc memorant:
Lectio iv. Paulinus, Capuanæ urbis antistes,
in Britannia insula natus, ab ineunte ætate di-
vino servitio mancipatus, post artium liberalium
studia sacris literis operam dedit. Dei timore et
amore ita afficiebatur, ut altero veluti fræno
coërceretur a malo, altero quasi stimulo inci-
taretur ad bonum. Castitatem illibatam usque
ad senectam servavit. Bonarum artium studiosis
egestate laborantibus eleemosynas erogabat, ne
rerum inopia a studiis retraheretur. Ipse ve-
ro, ut expeditior Dominum sequeretur, patri-
monii sui opes pauperibus distribuit: tum loca

sancta videndi desiderio flagrans Hierosolymi-
tanam peregrinationem, paucis comitantibus,
aggressus est; sed cum Capuam pervenisset,
tunc defuncto Radelberto ejus urbis episcopo,
rogatus sermonem habuit in ecclesia, sicque
omnes commovit, ut communi voto eum sibi
episcopum postularint.

3 Lectio v. Electus itaque, et a Romano Pon-
tifici confirmatus, tametsi invitatus et reluctans
pastorale munus suscepit, ne resistere divinæ
voluntati videretur. Sic lucerna lucens et ar-
dens posita Dei nutu super candelabrum fulgo-
ris sui radios undique diffundebat coruscans
exemplis, ardens charitate, peccantes a vitiis
opere et sermone revocabat, justos autem ad
Christianæ perfectionis culmen incitabat. Sed
ne deesset illi exercendæ patientiæ occasio, tri-
bus integris annis acrem a schismaticis perse-
ctionem passus est, quibus pro odio amorem,
pro injuriis beneficia reddebat. Lectio vi. Cap-
uam eo tempore molesta vexabat fames, ob
quam Viri sancti charitas enituit; pauperum
enim et indigentium calamitate commotus, vi-
scera super eos misericordiæ effundens, urbem
universam, ac egenorum domos perlustrabat,
dividens singulis de facultatibus, prout cuique
opus erat. Porro inter cætera charitatis opera
illud memorabile fuit, quod Matronæ cum tri-
bus filiis sibi concurrenti et eleemosynam peten-
ti, cum nil aliud, quod largiretur, haberet,
mulam, cui insidebat, tradidit, ut, ea vendita,
victum sibi et filiis ejus pretio compararet.
Præfuit ecclesiæ suæ Vir sanctus annos octo et
amplius, quibus exactis, migravit in cælum
sexto Idus Octobris, cujus corpus in ipsa eccle-
sia Capuana tumulatum magna ibidem venera-
tione honoratur.

4 In Catalogo Episcoporum Capuæ apud
Michaëlem monachum, sicut in citatis statim
lectionibus et in Ferdinandi Ughelli Italiæ
sacræ tom. 6 legimus, S. Paulinum, defun-
cto Radelberto, episcopali solio admotum
fuisse, commissumque sibi gregem summa
laude octo circiter annis rexisse. At, quo
reparatæ Salutis anno pontificis dignitate
condecoratus fuerit, accurate definire non
possumus, cum annus, quo Radelbertus,
Sancti nostri decessor, ex hac vita migravit,
in citatis monumentis haud reperitur. Cas-
tellanus quidem in Martyrologio Univer-
sali sanctum Antistitem hac die annuntians,
ipsius mortem anno 851 figit; sed cum nul-
lum suæ assertionis argumentum afferat, et
in hujusmodi epochis figendis haud raro hal-
lucinetur, ei sine testibus pronuntianti fide-
re non ausim. Ferdinandus Ughellus citato
tomo, absoluto Sancti elogio, tempus ipsius
in

A *in cælo natale circa Incarnati Verbi annum 851 signavit sequenti ratiocinio: Quo tempore Paulinus ecclesiæ Capuanæ præfuerit, ex Erchemberti Chronic. constat. Habet ille, Paulinum obiisse tempore, quo Lando, comes Capuanus, habitabat sycopoli, id est, in Palumbaria apud Trifisicum; Lando autem comitatum accepit anno 845 vel 46: itaque ante hunc annum non obiit Paulinus. Quia vero sedit Capuæ ann. 8, mens. 3, oportet ipsum consecratum fuisse circa annum 843 a Gregorio IV Papa, qui sedit ab anno 828 ad annum 844. Obiisse vero circiter annum 851. At quis non videt, ex allato hic Ughelli ratiocinio nullo modo confici, Sanctum anno circiter 851 mortalem vitam cum immortalitate commutasse? Cum enim nihil omnino, ob quod Ughello Paulinum circa annum 843 a Gregorio IV Papa consecratum fuisse episcopum, asserenti credamus, in dicto ratiocinio occurrat, per hoc sane, Sanctum nostrum, qui Capuæ annis 8, mensibus 3 se-*

dit, anno circiter 851 ad cælum evolasse, nulla omnino, ut consideranti patescet, ratione is scriptor probat. Verum etsi sic habeat, Paulinum tamen vere circa annum 851 seu medium sec. IX obiisse, ex Erchemberti Chronico eruitur. Hoc enim, quod inter Rerum Italicarum scriptores tom. 2 recusum ecastat, ibidem pag. 243 non obscure prodit, S. Paulinum, Landulfo comite Capuano jam mortuo, Landoneque, qui proxime huic successit, comitatum Capuanum jam obtinente, diem extremum clausisse; cum autem Lando vel anno 845 aut seq., ut Ughellus ait, vel, ut alii volunt, anno 842 comitatum Capuanum accepit, consecrarium fit, ut Sanctus, qui annis dumtaxat 8 et mensibus 3 sedit, vel aliquo e tribus istis annis vel altero certe, qui ab anno 850 haud multum fuerit remotus, ad Superos migrarit, utque proinde ejus obitus, quem supra in margine circa medium sec. IX signavi, pro certo ad hoc tempus debeat referri.

AUCTOR
J. B. F.

B DE S. JOANNE CONFESSORE E

ORDINIS CANONICORUM REGULARIUM

IN DIŒCESI EBORACENSI IN ANGLIA

COMMENTARIUS PRÆVIUS

Notitia cœnobii, in quo Sanctus vixit; ejus memoria apud martyrologos: cultus: an canonizatus fuit? Vita edenda

ANNO
MCCCLXXIX.
Sanctus, qui in
Brillendunensi
Angliæ monasterio
habuit,

C **B**rillendunum vel, ut aliis placet, Bridlingtona, oppidulum est Angliæ Borealis in ducatu Eboracensi, in ora maris Germanici, 35 milliariibus Anglicis in Ortum Eboraco distans; ubi monasterium Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini, ex consensu Henrici, Angliæ regis, illustrissimus D. Wallerus de Gaunt (cujus genealogiam vide in Britannia Camdeni) erexit sec. XII ad mediam sui partem vergente, canonicosque B. Mariæ Brillendunensi ecclesiæ servientes annuis redditibus dotavit, ut in Monastici Anglicani tom. 2, pag. 161 lector videre poterit. Hujus cœnobii canonicis S. Joannes, postquam a parentibus (quorum nomina silent biographi) optime educatus, Oxonii litterariis studiis biennio incubisset, se socium adjuvit, annum agens vigesimum. Non est animus lectoris oculis hic subjicere, quam sedulo Sanctus assumptam S. Augustini Regulam toto vitæ decursu servaverit; quam studiosè omni monasterii munere functus fuerit, qua demum paterna bonitate, Prioris dignitate condecoratus, subditos in religiosæ perfectionis tramite contineret, ipsi mirandæ præbens exempla virtutis: hæc enim omnia relata sunt in Vita, quam hic sum editurus, cum nonnulla primum de hujus scriptore, ecclesiastico Sancti cultu memoriaque in Fastis sacris præmiserò. Ab

hac duco initium.

2 S. Joannem varii celebrant hoc die martyrologi, ac in primis Molanus in prima sua Usuardini Martyrologii editione sequenti isthac, cui deinde Galesinius presse in hæsit, annuntiatione: S. Joannis Prioris Bridlingtoniæ in Anglia, Ordinis Regularium, qui canonizatus est a Bonifacio Nono. Dixi, in prima sua Martyrologii Usuardini editione, quia in aliis hujus per Molanum editionibus de Sancti canonizatione nulla habetur mentio, sicut nec apud Castellatum, qui in Martyrologio Universali paucis his verbis eum memorat: In Anglia (sic sonant verba Gallica) S. Joannis Brillendunensis canonici Regularis. Nec a Castellano ea in re dissentiunt Wilsonius et Florarii nostri, anno 1486 ecarati, auctor. Prior enim in Mrl. Anglicano, anno 1608 edito, sequens Sancto concinnavit elogium: Brillenduni, in provincia Eboracensi, depositio S. Joannis conf., Prioris monasterii Canonicorum Reg., cujus vita, sanctitate clara, luculenter manifestata est miraculis, quæ tum vivus, tum post obitum patavit; obiit anno Christi 1379 et sepultus est Brillenduni; posterior vero sic habet: In Anglia natale beati Johannis, Prioris Bridlingtoniæ de Ordine Regularium, cujus vitam gloriosam gestaque mirifica fama volatilis adeo deduxit in universitatis gentium publicam notitiam, quod non solum

Fastique sacris
hic memo-
ratis